

Fuster apàtic

Joan Fuster ha tingut una deferència amb els qui estem enganxats a la seua sintaxi. Finalment, després d'uns quants —potser massa— anys, ens ha obsequiat amb "unes poques paraules de pròleg", com a justificació del volum sisè de les obres completes que acaba de publicar Edicions 62, que constitueixen l'obra més recent de l'autor de *Causar-se d'esperar*.

Com no podia ser d'una altra manera, aquestes "poques paraules" somatitzen l'estat anímic de l'assagista, que atribueix a una "mena d'apatia" la seua actitud sabàtica pel que fa a l'ofici de l'escriptura. "Apatia", que, invocada per un moralista com Fuster, ja és més un concepte que no un estat d'indolència eventual. De fet —com agrada dir a Fuster—, el panorama, en general, té mal color. I una cultura sense contraforts —amb flagrants inhibicions institucionals, i civils—, com és la nostra, participa d'aquest descoloriment amb efectes multiplicats. "¿Què passa, ara —inquireix Fuster al lector—, en aquest prim i precari món de l'escriptura i de la lectura en català?" Certament, no poden passar sinó coses "primes" i "precàries".

Si els trets van per ací, no sé fins a quin punt la relectura de les reflexions de Gabriel Ferrater a *Madame se meurt* ha induït Fuster a l'apatia actual, a considerar diagnòstics poc vivificants. O és el resultat del seu cansa-

ment ancestral de valencià. La preocupació, en tot cas, no és nova: Ferrater la va expressar, potser, el 1953. La conjuntura, ja sé, li confereix majors dosis de dramatisme, però, en cap dels casos —ho insinua perquè ho insinua Fuster, i un dubte seu va a missa—, hauria d'invitar a l'evasió, sinó al revulsiu. Perquè, ben mirat, ¿què passa, ara, en aquell món inflat i satisfet de l'escriptura i la lectura en castellà? Proporcionalment, coses per l'estil.

La falta d'estímul, en tot cas, ha fet d'un simpàtic escèptic un simpàtic apàtic: això ja és un símptoma de vitalitat. No va tot tan malament. I jo hi veig un motiu per a la celebració, perquè fins ara l'objecte d'alguna tertúlia reductista, per desmesura cap al nostre Montaigne, consistia a fer escepticisme per les cafeteries, a dilucidar quin dels seus assistents era el més escèptic (no sé si l'últim pagava la ronda). I això s'ha acabat: ara hauran de teoritzar sobre l'apatia. Fuster m'absoldrà per un sarcasme que només el toca tangencialment; bàsicament, perquè sóc dels que creuen que ha deixat d'escriure com va començar a fer-ho: sense ganes.

Miquel Alberola

La pau de Saddam.

La veritat és que divendres passat vaig haver de rellegir-me diaris de fa mesos. De sobte tothom es va posar contentíssim perquè Saddam Hussein havia anunciat que abandonava Kuwait. I el que resulta curiós és que quan al cap de mitja hora es va tornar a la realitat, vistes les condicions inacceptables de l'Iraq, encara es pretengués que allò era símptoma d'alguna cosa: "l'Iraq, i això és el més important. ha dit per primera vegada que està disposat a abandonar Kuwait".

Doncs no. Si els entusiastes s'haguessen preocupat de mirar el diari del dia 13 d'agost del 1989, haurien descobert que el dia 12 Saddam va presentar un pla de pau que proposava la retirada de Kuwait de Gaza i Cisjordània, de la retirada de Síria del Líban, de la no aplicació del bloqueig i de la substitució de les tropes occidentals estacionades a l'Àràbia per unes altres d'àrabs (o siga: el mateix que diu ara). Clar que també, els entusiastes, haurien descobert sucosos comentaris i editorials que especulaven amb l'evident mostra de debilitat de l'Iraq, que feia presagiar un final ràpid de la crisi.

Si els entusiastes hagueren seguit mirant papers s'haurien trobat un diari de principis de setembre on s'explica que l'Iraq havia proposat el 29 d'agost retirar-se de Kuwait, a canvi de la possessió de les illes de Xatt el-Arab. I haurien trobat també nous comentaris

sobre la "situació insostenible" del govern de Bagdad. Si els quedaven ganes, als entusiastes, podrien haver seguit mirant diaris. El 19 de setembre, el 15 d'octubre, l'11 de novembre, l'1 de desembre, el 29 de desembre i inclús el 4 de gener podrien trobar indicis que el final del conflicte era pròxim i abundant des declaracions sobre la immediata i humiliada retirada iraquiana.

Es trist pensar que hi ha qui pensa que aquesta guerra es pot fer més amb el cor que amb el cap. I qui diu amb el cor diu amb la propaganda. Les guerres ni es fan així ni es guanyen així. ¿Perquè dir i repetir mentides i contradiccions constants? Ara diuen que el 50 per cent de l'exèrcit iraquí està destruït. El primer dia van dir que ho estava el 80 i que no quedaven míssils Scud. I Saddam encara els llança allà on li dóna la gana.

Em fa la impressió que occident encara no ha descobert que l'Iraq està fent en tot moment la guerra que a ell li convé, sense pensar per a res en com es veu des d'aquesta banda de la trinxera. (I quan dic occident, així en general, no pense tant en els militars com en les opinions públiques). Que la proposta de pau feta divendres és absurda? És absurda, potser, per a nosaltres. Però per a bona part del món àrab (l'únic que per ara interessa a Saddam, el que és absurd és que occident la rebutge sense més ni més.

Vicent Partal

